

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ 1 МЕДИЧНИЙ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан 1 медичного факультету ЗДМУ

В.М.Компанієць доц. В.М.Компанієць

« 01 » 06 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ

підготовки магістра медицини
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр за ОПП)
спеціальності 222 «Медицина»
(шифр за ОПП і назва спеціальності)
кваліфікації професійної «Лікар»

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Студентської Ради Протокол № <u>01/06</u> Від « <u>01</u> » <u>06</u> 20 <u>21</u> р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні спільної Вченої ради медичних факультету Протокол № <u>9</u> Від « <u>01</u> » <u>06</u> 20 <u>21</u> р.
--	--

1. Загальна інформація про викладача:

Никоненко Андрій Олександрович - д.мед.н., професор, завідувач кафедри госпітальної хірургії, nikonandra@gmail.com

Головко Микола Григорович - к.мед.н., доцент кафедри госпітальної хірургії, ng.golovko@gmail.com

Вільданов Сергій Ренатович – к.мед.н., доцент кафедри госпітальної хірургії, vildanov009@gmail.com

Чмуль Карина Олегівна - доктор філософії, асистент кафедри госпітальної хірургії, olegovnakarina666@gmail.com

2. Назва дисципліни: «Основи трансплантології (курс за вибором)»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Підготовки: Магістр

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Кваліфікації професійної: «Лікар»

Кількість кредитів з дисципліни: 120 годин, 4 кредити ЄКТС (практичних занять – 20, СРС – 100)

3. Семестр: 11-12.

Хірургія. Вибірковий блок: 6

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити (перелік дисциплін, вивчення яких має передувати дисципліні «Основи трансплантології (курс за вибором)»): анатомія, фізіологія, біохімія, патанатомія, патофізіологія.

Постреквізити (перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні «Основи трансплантології (курс за вибором)»): внутрішні хвороби, кардіологія, кардіохірургія, урологія, гастроентерологія.

Зміст дисципліни: 5 тем:

Тема 1. Клінічні прояви захворювань підшлункової залози, кишечника та нирок, що потребують трансплантації. Хірургічні аспекти трансплантації підшлункової залози, кишечника та нирок.

Тема 2. Клінічні прояви захворювань кишечника, що потребують трансплантації. Хірургічні аспекти трансплантації кишечника.

Тема 3. Клінічні прояви захворювань печінки, що потребують трансплантації. Хірургічні аспекти трансплантації печінки»

Тема 4. Клінічні прояви захворювань серця, що потребують трансплантації. Хірургічні аспекти трансплантації серця»

Тема 5. Клінічні прояви захворювань легень, що потребують трансплантації. Хірургічні аспекти трансплантації легень»

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи трансплантології» (курс за вибором) складена для підготовки фахівців на 6 курсі 1 та 2 медичного факультету відповідно до «Стандарту» другого (магістерського) рівня вищої освіти України галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основи трансплантології (курс за вибором), як наука, що вивчає пересадку органів та тканин.

Базова кафедра: госпітальна хірургія.

Суміжні кафедри: гістології, цитології та ембріології; пат анатомії та судової медицини; патофізіології; мікробіології, вірусології та імунології; інфекційних хвороб; загальної хірургії та догляду за хворими; урології, внутрішніх хвороб-1, внутрішніх хвороб-3, охорони здоров'я, соц.медицини та ЛТЕ, медицини катастроф, військової медицини, анестезіології та ІТ.

5.2. Мета вивчення основ трансплантології - засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів недостатності функції життєво важливих органів: печінки, підшлункової залози, кишечника, серця, легень та нирок, що потребують трансплантації; методів діагностики декомпенсації функції печінки, підшлункової залози, нирок, серця, легень, кишечника етапів оперативного лікування - видалення донорського органу, ураженого органу, техніки імплантації, анестезіологічного супроводу, консервативного та медикаментозного етапів підтримки реципієнта, а при необхідності донора, профілактики ускладнень та реабілітації хворих у межах, відповідних підготовці лікаря з урахуванням особливості його спеціальності.

5.3. Основними завданнями вивчення дисципліни «основ трансплантології» є підготовка кваліфікованого лікаря загальної практики.

- Визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці хірургічних хвороб печінки, підшлункової залози, кишечника, серця, легень та нирок, що потребують трансплантації.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації в трансплантології.
- Тракувати загальні принципи лікування донора і реципієнта, реабілітації і профілактики ускладнень хірургічного втручання, особливо при найбільш тяжких та поширених хірургічних захворюваннях, зокрема: дилатаційної кардіоміопатії, цирозу та пухлин печінки, ниркової недостатності різноманітного генезу та ін..
- Здійснювати прогноз життя та працездатності після трансплантації печінки, підшлункової залози, кишечника, серця, легень та нирок.
- Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених хірургічних захворювань, що призводять до стійкої декомпенсації функції найбільш важливих органів людини.
- Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених хірургічних захворювань, що призводять до стійкої декомпенсації функції найбільш важливих органів людини.
- Скласти план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень за умов типового перебігу найбільш поширених хірургічних захворювань, що призводять до стійкої декомпенсації функції найбільш важливих органів людини.
- Демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції до, під час та після етапу пересадки органів.
- Проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених захворювань, що викликають ускладнення після етапу трансплантації.
- Надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях, що призводять до стійкої декомпенсації функції пересадженого органу.
- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз при найбільш поширених хірургічних ускладненнях етапу пересадки.
- Визначати тактику ведення (принципи оперативних втручань та консервативного лікування, реабілітаційні заходи) в трансплантології.
- Виявляти різні клінічні варіанти перебігу основного захворювання та ускладнень в трансплантології.
- Демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб, зокрема в трансплантології.
- Діагностувати ускладнені та атипові форми хірургічних захворювань, що спонукають до прийняття рішення про пересадку органу.

В результаті вивчення питань основ трансплантології студент повинен знати:

- Про основні положення та принципи трансплантології.
- Види трансплантації, поняття «донор», «реципієнт», принципи підбору донора та реципієнта.
- Особливості трансплантації органів (печінки, підшлункової залози, кишечника, нирки, легені, серця, органокomплекс), особливості трансплантації тканин.
- Етіологію, патогенез захворювань печінки, підшлункової залози, кишечника, нирок, легені, серця, які потребують трансплантації відповідних органів.
- Методи діагностики захворювань печінки, підшлункової залози, кишечника, нирок, легені, серця, при яких виконуються трансплантація відповідних органів.
- Вимоги до донорів при трансплантації.
- Протипоказання, групи ризику при трансплантації.
- Основні імунологічні аспекти трансплантації.
- Застосування імуносупресорів в трансплантології.
- Патолого-фізіологічні зміни в організмі при проведенні трансплантації.
- Про особливості післяопераційного періоду в трансплантології.

В результаті вивчення питань основ трансплантології студент повинен уміти:

- Інтерпретувати дані фенотипування пари донор-реципієнт (визначення індексу гістосумісності) при підготовці до трансплантації органів та клітин.
- Обґрунтовувати застосування імуносупресивної терапії в посттрансплантаційному періоді.
- Визначати клінічні та лабораторні ознаки розвитку надгострого, гострого та хронічного кризів відторгнення.
- Проводити диференційну діагностику між кризом відторгнення та інфекційним ускладненням у хворих після проведення трансплантації органів.
- Визначити можливості пересадки різних органів і тканин.
- Визначити медико-організаційні та технічні проблеми трансплантології.
- Визначити психічний стан пацієнтів та надавати психологічну підтримку до трансплантації та після неї.
- Визначити можливі місцеві та загальні ускладнення при проведенні трансплантації.
- Визначити обсяг хірургічних втручань при трансплантації.
- Користуватися принципами консервації та зберігання донорських органів.
- Користуватися обсягом обстежень хворих при проведенні трансплантації.
- Визначити основні види імуносупресивних препаратів, що застосовуються в трансплантології.
- Визначити основні юридично-правові норми щодо трансплантації органів, тканин та клітин.

6. Список основної та додаткової літератури:

Основна

1. Трансплантологія. Навчальний посібник для студентів, лікарів-інтернів та лікарів-курсантів / за ред. Акад. НАМН України, проф. О.С. Никоненка. – Запоріжжя. – 2016, с. 116
2. Закон України Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині із змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 28. – ст. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19#Text>

Додаткова:

1. Навчальна програма «Спеціалізація з трансплантології» / С.М. Завгородній, О.С. Никоненко та ін. // ДЗ «ЗМАПО МОЗ України», 2020 р., 64 с.
2. Коваль Д., Руденко. Трансплантація органів – порятунок людських життів: роль транспланткоординатора. Аналітична записка / Український центр європейської політики. – 2019. – 12 с.

7. Контроль і оцінка результатів навчання:

7.1. Види контролю (поточний, рубіжний) проміжна атестація:

Оцінка визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного залікового кредиту – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю - 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового контролю стандартизована і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

1) При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ох бальною традиційною шкалою: «5» (відмінно), «4» (добре), «3» (задовільно), «2» (незадовільно).

- Оцінку «5» (відмінно) - виставляють студенту, який глибоко і надійно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно та методично його викладає, у відповіді якого тісно пов'язані теорії з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

- Оцінку «4» (добре) – виставляють студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та за суттю викладає його, який не допускає істотних неточностей у відповідях на запитання та виконанні необхідних практичних навичок.

- Оцінку «3» (задовільно) – 2 виставляють студенту який має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності викладення матеріалу, зазнає труднощів у виконанні практичних робіт або виконує їх з істотними помилками, вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

- Оцінку «2» (незадовільно) – виставляють студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено виконує практичні роботи, не вирішує завдання I-III рівня контролю знань.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи студентів (індивідуальних завдань):

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (СРС) залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зарахований весь матеріал з дисципліни.

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за матеріал, на якому структурована навчальна дисципліна.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи студентів (індивідуальних завдань):

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (СРС) залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачає в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому контролі.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зарахований весь матеріал з дисципліни.

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за матеріал, на який структурована навчальна дисципліна.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додавати до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця у олімпіаді з дисципліни серед України та інше.

Оцінка з дисципліни FX, F («2») виставляється студентам, яким не зараховано хоча б одне заняття з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка з дисципліни FX («2») виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше 2-ох (двох) разів за графіком, затвердженим навчальною частиною.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з однієї теми або не набрали за поточну навчальну діяльність з мінімальною кількістю балів), мають пройти повторне навчання з відповідного матеріалу. Рішення приймається керівництвом ВНЗ відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних матеріалів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

7.2. Форми контролю

№ п/п	Форми контролю викладачем	Місце контролю
1.	Відповідь на три «ключові питання» (по одному питанню з кожного модулю).	комп'ютерний клас
2.	Розв'язання трьох тестів (по одному тесту з кожного модулю).	комп'ютерний клас
3.	Розв'язання трьох ситуаційних задач (по одній задачі з кожного модулю), одна з яких по невідкладним станам.	комп'ютерний клас
4.	<u>Огляд конкретного хворого:</u> Збирання скарг, анамнезу захворювання та їх оцінка. Огляд пацієнта, збирання інформації про загальний стан пацієнта та його аналіз: Фізикальне обстеження серцево-судинної системи та її оцінка. Фізикальне обстеження органів дихання з їх оцінкою. Фізикальне обстеження черевної порожнини та сечостатевої системи з аналізом отриманої інформації. Фізикальне обстеження кістково-м'язової системи (аналіз отриманої інформації) Виділення провідного синдрому, постановка найбільш вірогідного попереднього або синдромного діагнозу основного захворювання, його ускладнення, супутньої	Палата

	патології. Складання плану обстеження. Оцінка результатів лабораторних та інтерпретація результатів інструментальних методів дослідження (мінімум 5 досліджень хворого, з яким працює студент). Диференційна діагностика з урахуванням даних лабораторних та інструментальних досліджень. Визначення принципів лікарської тактики. Визначення прогнозу у даного хворого. Рекомендації зміни образу життя (при необхідності). Виписати два рецепти на медичні препарати. Ведення медичної документації (написати довідку про перебування в стаціонарі, лист хвороби, виписку з історії хвороби, направлення на консультацію в інший стаціонар, елементи історії хвороби). - Участь у дискусії при обговоренні хворого.	
5.	Виконання мінімум чотирьох медичних маніпуляцій на муляжах, вказаних в кожному модулі.	перев'язочна, маніпуляційний кабінет, муляжний кабінет

Примітка:

1. Неправильна відповідь на ключові питання, неправильне розв'язання тестів, ситуаційних задач є підставою до незадовільної оцінки.
2. Ключові питання - сучасна класифікація, особливості клініки, диференційна діагностика, лікувальна тактика на етапах госпіталізації (на дому, поліклініці, кареті швидкої допомоги), ускладнення захворювання.
3. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за матеріал, на який структурована навчальна дисципліна; та визначення коефіцієнту кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового контролю.

Інформаційні ресурси:

1. Запоріжжя, пр.Маяковського, 26, бібліотека Запорізького державного медичного університету: <http://lib.zsmu.edu.ua>
2. Сайт кафедри госпітальної хірургії.

8. Політика навчальної дисципліни:

- Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
 - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
 - усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми;
 - цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

Назва файлу силабусу:

БК 6.2 Основи трансплантології.docx